

U S T A W A

z dnia 25 września 2015 r.

o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W zakresie swoich celów statutowych stowarzyszenia mogą reprezentować interesy zbiorowe swoich członków wobec organów władzy publicznej.”;

2) w art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Stowarzyszenie opiera działalność na pracy społecznej swoich członków. Do prowadzenia swych spraw stowarzyszenie może zatrudniać pracowników, w tym swoich członków.”;

~~Postulujemy wykreślenie pkt. 3 w art. 1 ust. 1~~

~~Uchwalenie przepisu, że stowarzyszenie może liczyć zaledwie 7 osób spowoduje, że w stowarzyszeniu będzie mógł być tylko sam zarząd i komisja rewizyjna. Ludzie ci wybieraliby się sami pomiędzy sobą. Takie rozwiązanie przeczy idei i celowi tworzenia stowarzyszeń. Ponadto wprowadza możliwość tworzenie fikcyjnych stowarzyszeń oraz nadużyć.~~

~~Przy przyjęciu tak niskiej liczby osób w stowarzyszeniu, należałoby zrezygnować z obowiązku powoływania organu kontroli wewnętrznej (co nie wydaje się merytorycznie zasadne), aby członkowie takiego stowarzyszenia mieli większość w stosunku do osób zasiadających we władzach.~~

Postulat oczywiście już nieaktualny, nie można zmienić zaistniałej sytuacji i doprowadzić do likwidacji stowarzyszeń, które mają poniżej 15 członków.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654.

4) w art. 10:

a) w ust. 1:

– po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją,”

Wnosimy o wykreślenie ppkt. a w pkt. 4 ust. 1 w art. 1.

Wprowadzenie możliwości otrzymywania przez członków władz stowarzyszeń wynagrodzenia za pełnienie takiej funkcji stanowi rażące wypaczenie podstawowej idei ruchu stowarzyszeniowego i prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie. Obowiązujące aktualnie uregulowanie w ustawie, pozwala stowarzyszeniom zatrudniać pracowników, w tym swoich członków. Zatrudnione osoby są jednak zobowiązane do wykonywania na rzecz stowarzyszenia konkretnej pracy, za którą otrzymują wynagrodzenie. Wprowadzenie w ustawie możliwości wypłacania wynagrodzeń członkom zarządu, tylko za to, że zostali wybrani do władz stowarzyszenia jest nieporozumieniem i stoi w rażącej sprzeczności z treścią art. 2 ust. 3 Prawa o stowarzyszeniach, który stanowi, że stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków.

Ponadto zgodnie z literalną treścią tego zapisu stowarzyszenia będą musiały obligatoryjnie określić możliwość lub brak możliwości otrzymywania wynagrodzenia przez członków zarządu. Zatem przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonania zmian w swoich statutach, bowiem Prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie. Spowoduje to niepotrzebne koszty związane z przygotowaniem tych zmian, przeprowadzeniem zjazdów wszystkich jednostek terenowych, a następnie zjazdów krajowych. W wielu stowarzyszeniach zjazdy krajowe odbywają się co kilka lat, a zatem dla dostosowania statutów trzeba będzie zwoływać zjazdy dodatkowe.

Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych rozwiązań w ich statutach, w istotny sposób ogranicza, zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji RP, wolność tworzenia i działania stowarzyszeń. Jest też sprzeczna z zawartą w art. 2 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach fundamentalną zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) sposób reprezentowania stowarzyszenia, w szczególności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia,”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ogólnokrajowe stowarzyszenia zrzeszające osoby wykonujące określony zawód lub zawody pokrewne, podejmujące zadania w zakresie rozpowszechniania wiedzy specjalistycznej i podnoszenia poziomu zawodowego w ramach wewnętrznego systemu potwierdzania kwalifikacji i umiejętności – określają w statucie te zadania oraz zakres i sposób ich realizacji.”;

Art. 1 ust.1 pkt. ppkt. b

Postulujemy treść proponowanego ustępu dodać jako ust. 2a, a dotychczasową treść ust. 2 w ustawie pozostawić, gdyż w powiązaniu z pozostałymi zapisami Prawa o stowarzyszeniach, trafnie i wystarczająco reguluje zakres tego, co stowarzyszenia mają obowiązek określić w swoich statutach.

Ponadto w treści tego zapisu postulujemy po myślniku słowo „określają” zastąpić treścią „mogą określić”.

Wiele stowarzyszeń od lat stosuje wewnętrzne systemy potwierdzania kwalifikacji i umiejętności i ujmowały ich szczegółowo w swoich statutach, bo nie było takiej potrzeby.

Zatem przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonania zmian w swoich statutach, bowiem Prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie. Spowoduje to niepotrzebne koszty związane z przygotowaniem tych zmian, przeprowadzeniem zjazdów wszystkich jednostek terenowych, a następnie zjazdów krajowych. W wielu stowarzyszeniach zjazdy krajowe odbywają się co kilka lat, a zatem dla dostosowania statutów trzeba będzie zwoływać zjazdy dodatkowe.

Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych rozwiązań w ich statutach, w istotny sposób ogranicza, zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji RP, wolność tworzenia i działania stowarzyszeń. Jest też sprzeczna z zawartą w art. 2 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach fundamentalną zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

5) po art. 10 dodaje się art. 10a i art. 10b w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Stowarzyszenie może tworzyć terenowe jednostki organizacyjne. W takim przypadku statut stowarzyszenia określa:

- 1) zasady tworzenia oraz rozwiązania terenowej jednostki organizacyjnej,
- 2) strukturę organizacyjną terenowej jednostki organizacyjnej,
- 3) organy terenowej jednostki organizacyjnej, w tym zarząd, oraz tryb dokonywania ich wyboru lub powoływania,
- 4) możliwość otrzymywania przez członków zarządu terenowej jednostki organizacyjnej wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją, w przypadku gdy w statucie stowarzyszenia przewidziano możliwość otrzymywania takiego wynagrodzenia przez członków zarządu stowarzyszenia.

2. Terenowa jednostka organizacyjna prowadzi działalność na podstawie statutu stowarzyszenia. Na zasadach i w trybie określonym w statucie stowarzyszenia terenowa jednostka organizacyjna może przyjąć regulamin określający szczegółową jej organizację i sposób działania.

3. Jeżeli statut stowarzyszenia tak stanowi, terenowa jednostka organizacyjna może uzyskać osobowość prawną. W takim przypadku statut stowarzyszenia określa:

- 1) warunki, które muszą być spełnione, aby mogła ona uzyskać osobowość prawną,
  - 2) zasady gospodarowania majątkiem,
  - 3) sposób reprezentowania, w szczególności zaciągania zobowiązań majątkowych oraz zawierania umów z członkami jej zarządu,
  - 4) szczegółowe zasady likwidacji.
4. Wniosek o wpis oraz wniosek o wykreślenie terenowej jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 3, z Krajowego Rejestru Sądowego składa zarząd stowarzyszenia.
5. Terenowa jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego.
6. Z chwilą wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego terenowej jednostki organizacyjnej z osobowością prawną traci ona osobowość prawną, a stowarzyszenie wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki tej jednostki.
7. W przypadku rozwiązania terenowej jednostki organizacyjnej posiadającej osobowość prawną, przeprowadza się jej likwidację. Majątek pozostały po likwidacji pozostaje majątkiem stowarzyszenia. Do likwidacji przepisy art. 36 i art. 37 stosuje się odpowiednio.

Postulujemy wykreślić pkt. 5 w art. 1 ust. 1

Bezzasadne jest wprowadzanie w ustawie szczegółowych statutowych rozwiązań w zakresie zasad tworzenia jednostek terenowych.

Stowarzyszenia zasady te mają uregulowane w swoich statutach i uregulowania różnią się od tych proponowanych w projekcie i są to z reguły określenia o wiele trafniejsze niż proponowane w kwestionowanym zapisie. Zatem przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonania zmian w swoich statutach, bowiem Prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie. Spowoduje to niepotrzebne koszty związane z przygotowaniem tych zmian, przeprowadzeniem zjazdów wszystkich jednostek terenowych, a następnie zjazdów krajowych. W wielu stowarzyszeniach zjazdy krajowe odbywają się co kilka lat, a zatem dla dostosowania statutów trzeba będzie zwoływać zjazdy dodatkowe.

Nawet stowarzyszenia, które nie mają powołanych takich jednostek terenowych, lecz w statutach mają przewidzianą możliwość powołania takich jednostek, będą musiały swoje statuty zmienić.

Dotychczasowa treść art. 10 ust. 2 w powiązaniu z pozostałymi zapisami Prawa o stowarzyszeniach, trafnie i wystarczająco reguluje zakres tego, co stowarzyszenia mają obowiązek określić w swoich statutach.

Ponadto w świetle obecnych zapisów ustawy stowarzyszenia mogą samodzielnie przyjąć w statucie m.in. proponowane rozwiązania, a więc zapisy te nie wnoszą niczego nowego.

Obecnie stowarzyszenia mogą jednak przyjąć inne, ich zdaniem właściwsze uregulowania przedmiotowych kwestii. Zatem proponowane zapisy zmierzają do nieuzasadnionego ograniczenia konstytucyjnej wolności tworzenia i działania stowarzyszeń.

Dotychczas stowarzyszenia widziały sens tworzenia jednostek terenowych posiadających odrębną osobowość prawną, głównie w celu stworzenia sytuacji, że stowarzyszenie odpowiada za zobowiązania takiej jednostki wyłącznie jej majątkiem. Wiele stowarzyszeń w swoich statutach uchwaliło takie właśnie zapisy. Tymczasem zaproponowana w projekcie literalna treść wprowadza odpowiedzialność za zobowiązania takich jednostek całym majątkiem stowarzyszenia.

Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych rozwiązań w ich statutach, w istotny sposób ogranicza, zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji RP, wolność tworzenia i działania stowarzyszeń. Jest też sprzeczna z zawartą w art. 2 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach fundamentalną zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

Art. 10b. 1. W przypadku gdy działalność terenowej jednostki organizacyjnej posiadającej osobowość prawną wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie przepisów prawa lub statutu stowarzyszenia, jeżeli statut stowarzyszenia tak stanowi, organ w nim wskazany może podjąć uchwałę o powołaniu zarządu komisarycznego w tej jednostce.

2. Zarząd komisaryczny powołuje się na okres niezbędny do usunięcia nieprawidłowości związanych z rażącym lub uporczywym naruszaniem przepisów prawa lub statutu stowarzyszenia, nie dłuższy jednak niż przewidziany w statucie stowarzyszenia.

3. Uchwała o powołaniu zarządu komisarycznego wskazuje sposób reprezentacji terenowej jednostki organizacyjnej przez ten zarząd.

4. Z dniem podjęcia uchwały o powołaniu zarządu komisarycznego członkowie zarządu terenowej jednostki organizacyjnej zostają odwołani z mocy prawa.

5. Zarząd stowarzyszenia składa wniosek o wpis zarządu komisarycznego do Krajowego Rejestru Sądowego, w terminie 7 dni od dnia podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, oraz zawiadamia o jej podjęciu organ nadzorujący, właściwy ze względu na siedzibę terenowej jednostki organizacyjnej. Po ustaniu przyczyny powołania zarządu komisarycznego albo upływu okresu, na jaki został on ustanowiony zarząd stowarzyszenia składa wniosek o jego wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego.”;

Postulujemy wykreślić proponowaną treść art. 10b w pkt. 5 w art. 1 ust. 1

Bezzasadne jest wprowadzanie w ustawie szczegółowych statutowych rozwiązań w zakresie zasad powoływania zarządu komisarycznego jednostek terenowych.

Wiele stowarzyszeń zasady te mają uregulowane w swoich statutach i uregulowania różnią się od tych proponowanych w projekcie. Zatem przepis ten będzie zmuszał takie stowarzyszenia do dokonania zmian w swoich statutach, bowiem Prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie. Spowoduje to niepotrzebne koszty związane z przygotowaniem tych zmian, przeprowadzeniem zjazdów wszystkich jednostek terenowych, a następnie zjazdów krajowych. W wielu stowarzyszeniach zjazdy krajowe odbywają się co kilka lat, a zatem dla dostosowania statutów trzeba będzie zwoływać zjazdy dodatkowe.

Ponadto proponowane w projekcie rozwiązania są niewłaściwe merytorycznie.

Dlaczego z chwilą powołania zarządu komisarycznego, demokratycznie wybrany zarząd jednostki ma być odwołany z mocy prawa?! W jaki sposób, po odwołaniu takiego zarządu jego uprawnienia zostaną mu przywrócone, gdy ustanie przyczyna powołania zarządu komisarycznego?

W świetle obecnych zapisów ustawy stowarzyszenia mogą samodzielnie przyjąć w statucie m.in. proponowane rozwiązania, a więc zapisy te nie wnoszą niczego nowego.

Obecnie stowarzyszenia mogą jednak przyjąć inne, ich zdaniem właściwsze uregulowania przedmiotowych kwestii. Zatem proponowane zapisy zmierzają do nieuzasadnionego ograniczenia konstytucyjnej wolności tworzenia i działania stowarzyszeń.

Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych rozwiązań w ich statutach, w istotny sposób ogranicza, zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji RP, wolność tworzenia i działania stowarzyszeń. Jest też sprzeczna z zawartą w art. 2 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach fundamentalną zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

6) w art. 11 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W umowach między stowarzyszeniem a członkiem zarządu oraz w sporach z nim stowarzyszenie reprezentuje członek organu kontroli wewnętrznej wskazany w uchwale tego organu lub pełnomocnik powołany uchwałą walnego zebrania członków (zebrania delegatów).”;

Postulujemy wykreślenie pkt. 6 w art. 1

Wprowadzenie przepisu, że członek komisji rewizyjnej, która jest wewnętrznym organem kontroli ma zawierać w imieniu stowarzyszenia umowy jest nienaturalne i wręcz irracjonalne! Kto w takiej sytuacji będzie kontrolował komisję rewizyjną i ich członków?! Zadaniem komisji rewizyjnych jest prowadzenie wewnętrznej kontroli czynności zarządu, a nie ich wykonywanie. W wielu organizacjach obowiązuje nawet zasada, że członkowie komisji rewizyjnych nie mogą być spokrewnieni z członkami zarządu. Kierownikiem osoby prawnej jest jej zarząd i to tylko zarząd może podejmować decyzje o zawarciu lub nie zawieraniu umowy. To właśnie zarząd posiada pełnomocnictwo stowarzyszenia do podejmowania takich decyzji. Należy pamiętać, że zarząd jest ciałem kolegialnym i decyzje podejmuje w formie głosowania. Decyzja taka jest o wiele bardziej demokratyczna, a przede wszystkim bezpieczniejsza dla stowarzyszenia niż decyzja podejmowana jednoosobowo przez członka komisji rewizyjnej lub proponowanego w projekcie odrębnego pełnomocnika.

Bezzasadne jest wprowadzanie w ustawie szczegółowych statutowych rozwiązań w zakresie zasad reprezentacji. Stowarzyszenia zasady te oraz kompetencje poszczególnych organów mają uregulowane w swoich statutach i uregulowania różnią się od tych proponowanych w projekcie. Zatem przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonania zmian w swoich statutach, bowiem Prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie. Spowoduje to niepotrzebne koszty związane z przygotowaniem tych zmian, przeprowadzeniem zjazdów wszystkich jednostek terenowych, a następnie zjazdów krajowych. W wielu stowarzyszeniach

zjazdy krajowe odbywają się co kilka lat, a zatem dla dostosowania statutów trzeba będzie zwoływać zjazdy dodatkowe.

Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych rozwiązań w ich statutach, w istotny sposób ogranicza, zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji RP, wolność tworzenia i działania stowarzyszeń. Jest też sprzeczna z zawartą w art. 2 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach fundamentalną zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

7) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Zarząd składa wniosek o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego wraz ze statutem, listą założycieli, zawierającą imiona i nazwiska, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania oraz własnoręczne podpisy założycieli, protokołem z wyboru władz stowarzyszenia oraz adresem siedziby stowarzyszenia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, podpisują wszyscy członkowie **zarządu.**”;

W art. 1 ust. 1 pkt. 7 postulujemy wykreślić proponowany ust. 2 w art. 12 Prawa o stowarzyszeniach.

Proponowana treść ust. 2 art. 12 jest niewłaściwa, bowiem będzie stanowić dodatkowe utrudnienie polegające na wprowadzeniu obowiązku, aby wniosek o rejestrację, a co za tym idzie również i wszystkie pisma uzupełniające, podpisywali osobiście wszyscy członkowie komitetu założycielskiego. Pamiętać należy, że niektórzy z nich mogą zamieszkiwać w odległych od siebie miejscowościach.

Obowiązujące w ustawie dotychczasowe uregulowanie określa, że wszyscy członkowie komitetu założycielskiego są zobowiązani osobiście podpisać tylko listę założycieli stowarzyszenia, a już sam wniosek do sądu i kolejne pisma mogą być podpisywane przez ustanowionego przez ten komitet przedstawiciela, czy też przedstawicieli.

Proponowana treść tego przepisu nie jest właściwie przemyślana i rażąco odbiega od realiów funkcjonowania stowarzyszeń. Ponadto jest sprzeczna z przepisami prawa cywilnego, stanowiącymi, że każdy może działać przez pełnomocnika.

8) uchyla się art. 13–15;

W at. 1 ust. 1 pkt. 8 postulujemy uchylenie tylko ust. 2 art. 13 zmienianej ustawy. Pozostałe zapisy art. 13-15 Prawa o stowarzyszeniach są zasadne i ich treść jest wynikiem prawidłowych, dogłębnych przemyśleń.

9) art. 16 i art. 17 otrzymują brzmienie:

„Art. 16. 1. Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o wpisie stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego po stwierdzeniu, że jego statut jest zgodny z przepisami prawa i założyciele spełniają wymagania określone ustawą.

2. Sąd rejestrowy przed wydaniem postanowienia o wpisie, jeżeli uzna za niezbędne dokonanie dodatkowych ustaleń, wyznacza w tym celu posiedzenie wyjaśniające.

3. Sąd rejestrowy oddala wniosek o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego, jeżeli nie spełnia ono warunków określonych w przepisach prawa.

4. O wpisie stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego sąd zawiadamia właściwy organ nadzorujący, przesyłając mu jednocześnie odpis postanowienia o wpisie, statut stowarzyszenia, listę założycieli i podjęte uchwały.

5. O wykreśleniu stowarzyszenia z Krajowego Rejestru Sądowego sąd zawiadamia właściwy organ nadzorujący, przesyłając mu odpis postanowienia o wykreśleniu.

W art. 1 ust. 1 pkt. 9 postulujemy wykreślenie proponowanych zapisów art. 16 ust. 1, 2 i 3 zmienianej ustawy, a proponowany ust. 4 postulujemy dodać jako ust. 2 do dotychczasowej treści art. 16 zmienianej ustawy.

Zapisy art. 13-17 Prawa o stowarzyszeniach są zasadne i ich treść jest wynikiem prawidłowych dogłębnych przemyśleń. Uzupełnienia będzie wymagał jedynie art. 16 w zakresie w/w.

Art. 17. 1. Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego.

W art. 1 ust.1 pkt. 9 postulujemy wykreślenie proponowanej nowej treści art. 17 ust.1 zmienianej ustawy.

Zapis, że stowarzyszenie „uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego” jest zapisem nieprecyzyjnym. Nie daje on odpowiedzi na pytanie, po jakim czasie od dokonania wpisu do rejestru następuje przedmiotowa okoliczność.

O wiele właściwszą, zatem jest aktualna treść art. 17 ust. 1 zmienianej ustawy, która stanowi, że uzyskanie uprawnień do działania stowarzyszenie nabywa „z chwilą wpisania” do tego rejestru.

Nawet autorzy tego projektu, w stosunku stowarzyszeń zwykłych proponują określenie „z chwilą wpisania” do ewidencji czy też po przekształceniu do rejestru sądowego.

2. Za czynności niezbędne do rozpoczęcia działalności przez stowarzyszenie dokonane na rzecz stowarzyszenia przed jego wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego członkowie zarządu odpowiadają wobec osób trzecich solidarnie. Po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego za zobowiązania wynikające z tych czynności stowarzyszenie odpowiada tak jak za zaciągnięte przez siebie.

W art. 1 ust.1 pkt. 9 postulujemy wykreślenie proponowanej nowej treści art. 17 ust.2 zmienianej ustawy.

Oczywistym jest to, że przed formalno-prawnym rozpoczęciem działalności stowarzyszenia i uzyskania przez nie osobowości prawnej, nie może być możliwości zawarcia zobowiązań w imieniu jednostki, która de facto powstanie dopiero w przyszłości lub w ogóle nie powstanie, bo np. sąd odmówi jej zarejestrowania lub przed zakończeniem postępowania wnioskodawcy wycofają swój wniosek. Do czasu zarejestrowania stowarzyszenia i uzyskania przez nie osobowości prawnej istnieje

tylko grupa założycieli/wnioskodawców, która może działać wyłącznie we własnym imieniu, a nie w imieniu nieistniejącego jeszcze stowarzyszenia.

Ustanowienie proponowanej treści stwarzać będzie możliwość powstawania niewielkich grup założycielskich w celu pozyskania dotacji na kolejne, zakładane przez nich stowarzyszenie, jeszcze zanim zostanie ono zarejestrowane. Zapis taki otwiera drogę do nadużyć pod szyldem stowarzyszeń i prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie.

Stowarzyszenie to nie spółka handlowa, lecz organizacja społeczna powstająca dla realizacji społecznie użytecznych idei, a nie przedsięwzięć biznesowych. Komitet założycielski rzeczywistego stowarzyszenia nie ma potrzeby zaciągania jakichkolwiek zobowiązań przed zarejestrowaniem organizacji.

3. Postępowanie w sprawach o wpis lub zmianę wpisu stowarzyszenia oraz terenowej jednostki organizacyjnej do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego jest wolne od opłat sądowych.”;

10) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. Zarząd stowarzyszenia ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić sąd rejestrowy o zmianie statutu. W sprawie wpisu zmiany statutu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego stosuje się odpowiednio zasady i tryb przewidziane dla wpisu stowarzyszenia do tego rejestru. Sąd rejestrowy dokonuje wpisu zmian statutu do Krajowego Rejestru Sądowego po stwierdzeniu, że są one zgodne z obowiązującym statutem.

2. O wpisie zmiany statutu stowarzyszenia sąd zawiadamia właściwy organ nadzorujący, przesyłając mu odpis postanowienia i tekst jednolity zmienionego statutu.”;

11) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. 1. Organ nadzorujący sprawuje nadzór nad działalnością stowarzyszeń wyłącznie w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa i postanowieniami statutu.

2. Organ nadzorujący ma prawo w wyznaczonym terminie żądać:

- 1) dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia odpisów uchwał walnego zebrania członków (zebrania delegatów),
- 2) niezbędnych wyjaśnień od władz stowarzyszenia.

3. Organ nadzorujący jest obowiązany wskazać uzasadnienie żądań, o których mowa w ust. 2.”;

12) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. W przypadku niezastosowania się stowarzyszenia do żądań określonych w art. 25 ust. 2 sąd, na wniosek organu nadzorującego, może nałożyć grzywnę w wysokości jednorazowo nieprzekraczającej 5 000 zł. Od grzywny można zwolnić, jeżeli po jej wymierzeniu stowarzyszenie niezwłocznie zastosuje się do żądań organu nadzorującego. Stowarzyszenie, w terminie 7 dni, może wystąpić do sądu o zwolnienie od grzywny.”;

13) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. W razie stwierdzenia, że działalność stowarzyszenia jest niezgodna z prawem lub narusza postanowienia statutu w sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 1, art. 10a ust. 1 i 3 i art. 10b, organ nadzorujący, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia lub wystąpić do sądu na podstawie art. 29.”;

14) w art. 30 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, sąd może przedłużyć okres, na jaki został ustanowiony kurator, nie dłużej niż o 6 miesięcy, jeżeli jego czynności nie mogły zostać zakończone przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 2.”;

15) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. Sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia na wniosek organu nadzorującego, w przypadku gdy:

- 1) liczba członków stowarzyszenia jest mniejsza niż liczba członków wymaganych do jego założenia,
- 2) stowarzyszenie nie posiada przewidzianych w ustawie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy.

2. Sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia na wniosek kuratora, jeżeli pomimo podejmowanych przez kuratora czynności, nie wybrano władz stowarzyszenia i nie ma warunków do ich wyłonienia, w okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.”;

W art. 1 ust.1 pkt. 15 postulujemy wykreślenie proponowanej treści ust. 2 art. 31 zmienianej ustawy.

Zadaniem kuratora jest doprowadzenie do walnego zebrania stowarzyszenia i wyboru zarządu, a nie wnioskowanie do sądu o rozwiązanie stowarzyszenia. Uregulowanie, w myśl którego z wnioskiem do sądu o rozwiązanie stowarzyszenia, może w określonych przypadkach wystąpić organ nadzorujący lub samo stowarzyszenie, jest całkowicie wystarczające. Dodawanie takiego uprawnienia dodatkowo kuratorowi nie znajduje merytorycznego uzasadnienia.

16) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. 1. Wnioski, o których mowa w art. 29 ust. 1 oraz art. 31, rozpoznaje sąd rejestrowy.

2. Wnioski organu nadzorującego wnoszone do sądu w ramach sprawowanego nadzoru, są wolne od opłat sądowych.”;

17) w art. 40:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Stowarzyszenie zwykle może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane.

1b. Każdy członek odpowiada za zobowiązania stowarzyszenia zwykłego bez ograniczeń całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi członkami oraz ze stowarzyszeniem. Odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy egzekucja z majątku stowarzyszenia zwykłego okaże się bezskuteczna.

1c. Przepis ust. 1b nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa przeciwko członkowi, zanim egzekucja z majątku stowarzyszenia zwykłego okaże się bezskuteczna.”,

W art. 1 ust. 1 pkt. 17 postulujemy wykreślenie ppkt. a.

Wprowadzenie możliwości, zaciągania przez stowarzyszenie zwykłe zobowiązań finansowych, spowoduje możliwość powstania poważnego zadłużenia stowarzyszenia zwykłego, a co za tym idzie osobistą odpowiedzialność członków tego stowarzyszenia za takie zadłużenie.

Jeżeli proponowane zmiany wejdą w życie, to członkowie takich stowarzyszeń będą narażeni na konieczność pokrywania zobowiązań stowarzyszeń ze swojego prywatnego majątku. Dotychczas stowarzyszenia zwykłe mogą działać wyłącznie w oparciu o składki członkowskie i nie mogą zaciągać zobowiązań finansowych, co gwarantuje ich członkom, że nie spotka ich konieczność pokrywania zobowiązań takiego stowarzyszenia z ich osobistego majątku.

Proponowana w projekcie zmiana przepisów spowoduje masowe występowanie ludzi ze stowarzyszeń! Ponadto należy się spodziewać, że ludzie w tej sytuacji będą występowali nie tylko ze stowarzyszeń zwykłych, ale również ze stowarzyszeń zarejestrowanych, bowiem przeciętny obywatel nie będzie analizował prawnego statusu stowarzyszenia, lecz na wszelki wypadek wypisze się ze wszystkich stowarzyszeń, do których wcześniej przystąpił.

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Osoby w liczbie co najmniej trzech, zamierzające założyć stowarzyszenie zwykłe, uchwalają regulamin działalności, określający w szczególności nazwę stowarzyszenia zwykłego, cel lub cele, teren i środki działania, siedzibę, przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd, zasady dokonywania zmian regulaminu działalności, sposób nabycia i utraty członkostwa, a także sposób rozwiązania stowarzyszenia zwykłego.

3. Stowarzyszenie zwykłe, które zamierza posiadać zarząd, określa w regulaminie działalności tryb jego wyboru oraz uzupełniania składu, kompetencje, warunki ważności jego uchwał oraz sposób reprezentowania stowarzyszenia zwykłego, w szczególności zaciągania zobowiązań majątkowych.”,

W art. 1 ust. 1 pkt. 17 postulujemy wykreślenie ppkt. b.

Stowarzyszenia zwykłe zasady te mają uregulowane w swoich regulaminach i uregulowania różnią się od tych proponowanych w projekcie i są to z reguły określenia o wiele trafniejsze niż proponowane w kwestionowanym zapisie. Zatem przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonania zmian swoich regulaminów, bowiem Prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie.

Dotychczasowa treść art. 40 w powiązaniu z pozostałymi zapisami Prawa o stowarzyszeniach, trafnie i wystarczająco określa zakres tego, co stowarzyszenia zwykle mają obowiązek określić w swoich regulaminach.

Ponadto w świetle obecnych zapisów ustawy stowarzyszenia te mogą samodzielnie przyjąć w regulaminie m.in. proponowane rozwiązania, a więc zapisy te nie wnoszą niczego nowego.

Obecnie stowarzyszenia mogą jednak przyjąć inne, ich zdaniem właściwsze uregulowania przedmiotowych kwestii. Zatem proponowane zapisy zmierzają do nieuzasadnionego ograniczenia konstytucyjnej wolności tworzenia i działania stowarzyszeń zwykłych.

Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych rozwiązań w ich statutach, w istotny sposób ogranicza, zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji RP, wolność tworzenia i działania stowarzyszeń. Jest też sprzeczna z zawartą w art. 2 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach fundamentalną zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

Proponowana nowa treść art. 40 nowelizowanej ustawy nie jest właściwie przemyślana i rażąco odbiega od realiów funkcjonowania stowarzyszeń zwykłych.

c) dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. Stowarzyszenie zwykle, które zamierza posiadać organ kontroli wewnętrznej, określa w regulaminie działalności tryb jego wyboru, uzupełniania składu oraz jego kompetencje.

5. Przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie zwykle albo zarząd składają na piśmie organowi nadzorującemu właściwemu ze względu na siedzibę stowarzyszenia zwykłego wnioski o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych, zwanej dalej „ewidencją”, dołączając:

Art. 1 ust. pkt. 17 ppkt. c

Wprowadzenie obowiązku uzyskania wpisu do ewidencji stanowi nieuzasadnione utrudnienie w tworzeniu stowarzyszeń zwykłych. Całkowicie wystarczające jest dotychczasowe uregulowanie, które obliuguje do zawiadomienia organu nadzorującego o założeniu takiego stowarzyszenia. Zgodnie z aktualnymi przepisami, jeżeli w określonym czasie nie zostanie wydana decyzja zakazująca założenia danego stowarzyszenia zwykłego, to może ono rozpocząć działalność.

Proponowany w projekcie zapis wywołuje konieczność każdorazowego wydawania decyzji o wpisanu do ewidencji oraz konieczność oczekiwania przez założycieli nowopowstałego stowarzyszenia, na dręczenie im tej decyzji. Stanowi to nieuzasadnione i niepotrzebne ograniczenie wolności zrzeszania się w ramach stowarzyszenia zwykłego.

Absolutnie wystarczającym będzie uregulowanie, że organ nadzorujący po otrzymaniu takiego zawiadomienia będzie zobligowany do wpisania stowarzyszenia zwykłego do stosownej ewidencji.

1) regulamin działalności,

- 2) listę założycieli stowarzyszenia zwykłego, zawierającą ich imiona i nazwiska, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania oraz własnoręczne podpisy założycieli,
- 3) imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer PESEL przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo członków zarządu,
- 4) imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer PESEL członków organu kontroli wewnętrznej, o ile regulamin działalności przewiduje ten organ,
- 5) adres siedziby stowarzyszenia zwykłego.

6. Jeżeli wniosek o wpis składa zarząd, podpisują go wszyscy członkowie zarządu.”;

W art. 1 ust. pkt. 19 ppkt. c postulujemy wykreślenie proponowanej treści ust. 6 art. 40 zmienianej ustawy.

Proponowana treść jest niewłaściwa, bowiem będzie stanowić dodatkowe utrudnienie polegające na wprowadzeniu obowiązku, aby wniosek o wpis do ewidencji, a co za tym idzie również i wszystkie pisma uzupełniające, podpisywali osobiście wszyscy członkowie zarządu. Pamiętać należy, że niektórzy z nich mogą zamieszkiwać w odległych od siebie miejscowościach.

Obowiązujące w ustawie dotychczasowe uregulowanie pozwala, że wszyscy założyciele są zobowiązani osobiście podpisać tylko listę założycieli stowarzyszenia, a już samo zawiadomienie o założeniu i kolejne pisma mogą być podpisywane przez ustanowionego przez nich przedstawiciela, czy też przedstawicieli.

Ponadto stowarzyszenie zwykłe może nie mieć zarządu, lecz tylko przedstawiciela. W takiej sytuacji, nie będzie w stanie wypełnić obowiązku wynikającego z literalnej treści tego przepisu.

Proponowana treść tego przepisu nie jest właściwie przemyślana i rażąco odbiega od realiów funkcjonowania stowarzyszeń. Ponadto jest sprzeczna z przepisami prawa cywilnego, stanowiącymi, że każdy może działać przez pełnomocnika, bowiem nawet, gdy stowarzyszenie ustanowi pełnomocnik, to zgodnie z proponowaną literalną treścią tego przepisu, wnioski i tak będą musiały być podpisywane przez wszystkich członków zarządu.

18) po art. 40 dodaje się art. 40a i art. 40b w brzmieniu:

„Art. 40a. 1. Stowarzyszenie zwykłe powstaje i może rozpocząć działalność z chwilą wpisu do ewidencji.

2. Organ nadzorujący dokonuje wpisu do ewidencji w terminie 7 dni od dnia:

- 1) wpływu wniosku o wpis, jeżeli nie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 41,
- 2) uprawomocnienia się orzeczenia odrzucającego albo oddalającego wniosek, o którym mowa w art. 41.

3. Jeżeli wniosek o wpis zawiera braki, organ nadzorujący wzywa do jego uzupełnienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Termin na dokonanie wpisu, o którym mowa w ust. 2, liczy się od dnia uzupełnienia wniosku o wpis. Nieuzupełnienie wniosku o wpis w terminie 14 dni powoduje jego bezskuteczność.

4. Organ nadzorujący informuje niezwłocznie przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd o dokonaniu wpisu do ewidencji albo bezskuteczności wniosku o wpis.

5. W przypadku gdy organ nadzorujący nie dokona wpisu do ewidencji w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku o wpis lub uzupełnienia jego braków i nie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 41, przedstawicielowi reprezentującemu stowarzyszenie zwykłe albo zarządowi przysługuje prawo wniesienia skargi na bezczynność do sądu administracyjnego.

6. Do rozpoznania skargi, o której mowa w ust. 5, stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.³⁾), z tym że:

- 1) organ nadzorujący przekazuje akta sprawy i odpowiedź na skargę w terminie 14 dni od dnia wniesienia skargi,
- 2) sąd rozpoznaje skargę w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt sprawy wraz z odpowiedzią na skargę.

Art. 40b. 1. W ewidencji zamieszcza się:

- 1) nazwę stowarzyszenia zwykłego, jego cel lub cele, teren i środki działania oraz adres siedziby,
- 2) imię i nazwisko przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo członków zarządu oraz sposób reprezentowania stowarzyszenia zwykłego przez zarząd, o ile regulamin działalności przewiduje ten organ,
- 3) imię i nazwisko członków organu kontroli wewnętrznej, o ile regulamin działalności przewiduje ten organ,
- 4) informacje o regulaminie działalności i jego zmianach,
- 5) informację o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego,
- 6) informację o przekształceniu lub rozwiązaniu stowarzyszenia zwykłego,
- 7) imię i nazwisko likwidatora stowarzyszenia zwykłego,
- 8) informacje o zastosowaniu wobec stowarzyszenia zwykłego środków, o których mowa w rozdziale 3.

2. Stowarzyszenie zwykłe składa organowi nadzorującemu, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia zdarzenia uzasadniającego zmianę danych, wniosek o zamieszczenie w ewidencji zmienionych danych, o których mowa w ust. 1, załączając dokumenty stanowiące podstawę zmiany. Przepisy o wpisie do ewidencji stosuje się odpowiednio.

3. Stowarzyszenie zwykłe ma obowiązek informować o zmianie adresu zamieszkania osób, o których mowa w art. 40 ust. 5 pkt 3 i 4.

4. Ewidencja jest jawna i udostępniana na stronie podmiotowej organu nadzorującego w Biuletynie Informacji Publicznej. Każdy ma prawo otrzymania zaświadczeń z ewidencji.

5. Dokumenty złożone do organu nadzorującego stanowią akta ewidencyjne, które są dostępne dla osób mających interes prawny.

6. Ewidencja może być prowadzona w systemie teleinformatycznym.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101 i 1529, z 2014 r. poz. 183 i 543 oraz z 2015 r. poz. 658.

7. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia ewidencji, jej wzór oraz szczegółową treść wpisów w ewidencji w zakresie, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia przejrzystości, kompletności i dostępności do danych zawartych w ewidencji.”;

19) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Sąd rejestrowy, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może zakazać założenia stowarzyszenia zwykłego, jeżeli nie spełnia ono warunków określonych w przepisach prawa.”;

W art. 1 ust. pkt. 19 postulujemy pozostawienie treści dotychczasowego ustępu 2 art. 41 zmienianej ustawy.

Treść obecnego ust. 2 tego artykułu brzmi: „Jeżeli w ciągu 30 dni od dnia uzyskania informacji o założeniu stowarzyszenia zwykłego nie zakazano jego działalności, może ono rozpocząć działalność.”

Proponowane w projekcie wykreślenie tego zapisu stanowi nieuzasadnione i niepotrzebne ograniczenie zagwarantowanej w Konstytucji RP wolności tworzenia i działania stowarzyszeń zwykłych.

20) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:

„Art. 41a. 1. Stowarzyszenie zwykłe reprezentuje przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie zwykłe albo zarząd.

2. Podejmowanie przez przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymaga uprzedniej zgody wszystkich członków stowarzyszenia zwykłego oraz udzielenia przez nich pełnomocnictwa do dokonania tych czynności.

3. Czynnościami przekraczającymi zakres zwykłego zarządu są w szczególności:

- 1) nabycie oraz zbycie nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego,
- 2) ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego,
- 3) zawarcie umowy kredytu albo pożyczki,
- 4) przejęcie długu, uznanie długu, zwolnienie z długu, przystąpienie do długu, zawarcie umowy poręczenia lub zawarcie innej podobnej umowy,
- 5) zaciągnięcie innych zobowiązań przekraczających wartość 10 000 zł.”;

W art. 1 ust. pkt. 20 postulujemy wykreślenie proponowanej treści ust. 2 art. 41a zmienianej ustawy.

Stowarzyszenia zasady działania mają uregulowane w swoich regulaminach i uregulowania różnią się od tych proponowanych w projekcie i są to z reguły określenia o wiele trafniejsze niż proponowane w kwestionowanym zapisie. Zatem przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonania zmian w swoich regulaminach, bowiem Prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie.

Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych rozwiązań w ich statutach, w istotny sposób ogranicza, zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji RP, wolność

tworzenia i działania stowarzyszeń. Jest też sprzeczna z zawartą w art. 2 ust. 2 Prawa o stowarzyszeniach fundamentalną zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

Ponadto wprowadzenie możliwości, zaciągania przez stowarzyszenie zwykłe zobowiązań finansowych, spowoduje możliwość powstania poważnego zadłużenia stowarzyszenia zwykłego, a co za tym idzie osobistą odpowiedzialność członków tego stowarzyszenia za takie zadłużenie.

Jeżeli proponowane zmiany wejdą w życie, to członkowie takich stowarzyszeń będą narażeni na konieczność pokrywania zobowiązań stowarzyszeń ze swojego prywatnego majątku. Dotychczas stowarzyszenia zwykłe mogą działać wyłącznie w oparciu o składki członkowskie i nie mogą zaciągać zobowiązań finansowych, co gwarantuje ich członkom, że nie spotka ich konieczność pokrywania zobowiązań takiego stowarzyszenia z ich osobistego majątku.

Proponowana w projekcie zmiana przepisów spowoduje masowe występowanie ludzi ze stowarzyszeń! Ponadto należy się spodziewać, że ludzie w tej sytuacji będą występowali nie tylko ze stowarzyszeń zwykłych, ale również ze stowarzyszeń zarejestrowanych, bowiem przeciętny obywatel nie będzie analizował prawnego statusu stowarzyszenia, lecz na wszelki wypadek wypisze się ze wszystkich stowarzyszeń, do których wcześniej przystąpił.

21) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. 1. Stowarzyszenie zwykłe nie może:

- 1) powoływać terenowych jednostek organizacyjnych,
- 2) zrzeszać osób prawnych,
- 3) prowadzić działalności gospodarczej,
- 4) prowadzić odpłatnej działalności pożytku publicznego.

2. Stowarzyszenie zwykłe uzyskuje środki na działalność ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz ofiarności publicznej.

3. Stowarzyszenie zwykłe może otrzymywać dotację na zasadach określonych w odrębnych przepisach.”;

Postulujemy wykreślenie art. 1 ust. 1 pkt 21 i pozostawienie treści art. 42 Prawa o stowarzyszeniach.

Aktualna treść art. 42 Prawa o stowarzyszeniach dostatecznie jasno, a przede wszystkim trafnie, reguluje to, czego stowarzyszenie zwykłe nie może robić.

Wprowadzenie możliwości, zaciągania przez stowarzyszenie zwykłe zobowiązań finansowych, spowoduje możliwość powstania poważnego zadłużenia stowarzyszenia zwykłego, a co za tym idzie osobistą odpowiedzialność członków tego stowarzyszenia za takie zadłużenie.

Jeżeli proponowane zmiany wejdą w życie, to członkowie takich stowarzyszeń będą narażeni na konieczność pokrywania zobowiązań stowarzyszeń ze swojego prywatnego majątku. Dotychczas stowarzyszenia zwykłe mogą działać wyłącznie w oparciu o składki członkowskie i nie mogą zaciągać zobowiązań finansowych, co

gwarantuje ich członkom, że nie spotka ich konieczność pokrywania zobowiązań takiego stowarzyszenia z ich osobistego majątku.

Proponowana w projekcie zmiana przepisów spowoduje masowe występowanie ludzi ze stowarzyszeń! Ponadto należy się spodziewać, że ludzie w tej sytuacji będą występowali nie tylko ze stowarzyszeń zwykłych, ale również ze stowarzyszeń zarejestrowanych, bowiem przeciętny obywatel nie będzie analizował prawnego statusu stowarzyszenia, lecz na wszelki wypadek wypisze się ze wszystkich stowarzyszeń, do których wcześniej przystąpił.

22) po art. 42 dodaje się art. 42a–42e w brzmieniu:

„Art. 42a. 1. Stowarzyszenie zwykle liczące co najmniej 7 członków, może przekształcić się w stowarzyszenie.

2. Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego wymaga zgody wszystkich członków stowarzyszenia zwykłego, wyrażonej w drodze uchwały, zawierającej:

- 1) nazwę i siedzibę stowarzyszenia,
- 2) powołanie władz stowarzyszenia,
- 3) przyjęcie statutu stowarzyszenia, który stanowi załącznik do uchwały,
- 4) sprawozdanie finansowe stowarzyszenia zwykłego sporządzone na określony dzień w miesiącu poprzedzającym podjęcie uchwały o przekształceniu, które stanowi załącznik do uchwały.

3. Informację o podjęciu uchwały o przekształceniu przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie zwykle albo zarząd stowarzyszenia niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości oraz zawiadamia o podjęciu tej uchwały wierzycieli stowarzyszenia zwykłego.

Art. 42b. 1. Stowarzyszenie zwykle zawiadamia członków o zamiarze przekształcenia nie później niż na miesiąc przed planowanym dniem podjęcia uchwały o przekształceniu.

2. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) projekt statutu stowarzyszenia,
- 2) informacje o aktywach i pasywach stowarzyszenia zwykłego.

Art. 42c. 1. Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego następuje z chwilą wpisu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Sąd rejestrowy przesyła niezwłocznie właściwemu organowi nadzorującemu odpis postanowienia o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego wraz z zaświadczeniem o wpisie stowarzyszenia. Właściwy organ nadzorujący z urzędu wykreśla stowarzyszenie zwykle z ewidencji.

3. Wniosek o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego składają i podpisują wszyscy członkowie zarządu. Do wniosku dołącza się uchwałę o przekształceniu wraz z zaświadczeniem o wpisie stowarzyszenia zwykłego do ewidencji, wydanym nie wcześniej niż na trzy miesiące przed dniem podjęcia uchwały o przekształceniu.

4. Stowarzyszenie zwykle zostaje rozwiązane bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego z chwilą wpisu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 42d. 1. Z chwilą wpisu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego wstępuje ono we wszystkie prawa i obowiązki stowarzyszenia zwykłego, a członkowie stowarzyszenia zwykłego stają się członkami stowarzyszenia.

2. Ujawnienie w księgach wieczystych lub rejestrach publicznych przejścia na stowarzyszenie praw ujawnionych w tych księgach lub rejestrach następuje na wniosek stowarzyszenia.

3. Członkowie przekształcanego stowarzyszenia zwykłego odpowiadają na dotychczasowych zasadach, solidarnie ze stowarzyszeniem za zobowiązania stowarzyszenia zwykłego, powstałe przed dniem przekształcenia, przez okres roku, licząc od dnia przekształcenia. Odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy egzekucja z majątku stowarzyszenia okaże się bezskuteczna. Przepis art. 40 ust. 1c stosuje się odpowiednio.

Art. 42e. Do przekształcenia stowarzyszenia zwykłego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące utworzenia stowarzyszenia.”;

23) w art. 43 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie stosuje się przepisów art. 9–12, art. 16, art. 17, art. 20–22 oraz art. 27.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.⁴⁾) w art. 104:

1) w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) z wnioskiem o wpis zmian statutu w Krajowym Rejestrze Sądowym organizacja zbiorowego zarządzania składa odpis decyzji, o której mowa w ust. 6;

5) sąd rejestrowy doręcza ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego odpis wniosku o rejestrację zmian statutu organizacji.”;

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2¹ w brzmieniu:

„2¹. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ma prawo wypowiedzieć się w sprawie wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia, a także przystąpić, za zgodą sądu, do postępowania jako zainteresowany.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2012 r. poz. 1314, z 2013 r. poz. 2 oraz z 2014 r. poz. 1161) w art. 12 w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) przekształcenia stowarzyszenia zwykłego w stowarzyszenie.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1203, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 25b po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania o rozwiązanie podmiotu wpisanego do Rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, zamieszczane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, nie podlega opłacie.”;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 662 i Nr 181, poz. 1293, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 152, poz. 1016 oraz z 2015 r. poz. 932.

2) w art. 25d po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o rozwiązaniu podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i jego wykreśleniu z Rejestru, nie podlega opłacie.”;

3) w art. 52 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przy rejestracji stowarzyszenia utworzonego w wyniku przekształcenia stowarzyszenia zwykłego, w dziale 1 rejestru wpisuje się informację o sposobie powstania podmiotu, poprzedniej nazwie, nazwie ewidencji oraz organie ją prowadzącym, a także numerze w ewidencji, jeżeli został nadany.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 i 699) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 93a w § 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) stowarzyszenia utworzonego w wyniku przekształcenia stowarzyszenia zwykłego;”;

2) art. 116a otrzymuje brzmienie:

„Art. 116a. § 1. Za zaległości podatkowe innych osób prawnych niż wymienione w art. 116 odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie organów zarządzających tymi osobami. Przepis art. 116 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Za zaległości podatkowe stowarzyszenia powstałe przed jego wpisem do właściwego rejestru odpowiadają solidarnie osoby działające na rzecz stowarzyszenia do chwili wpisu.

§ 3. Członek zarządu stowarzyszenia zwykłego odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze stowarzyszeniem i pozostałymi członkami zarządu za zaległości podatkowe stowarzyszenia.

§ 4. W przypadku gdy stowarzyszenie zwykłe nie posiada zarządu, za zaległości podatkowe stowarzyszenia odpowiada całym swoim majątkiem członek stowarzyszenia solidarnie ze stowarzyszeniem i pozostałymi członkami.

§ 5. Do odpowiedzialności podatkowej, o której mowa w § 3 i 4, stosuje się odpowiednio przepisy art. 115 § 2 i 4.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.⁶⁾) w art. 54 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do konferencji rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 10 ust. 1, art. 10a ust. 1 i 2, art. 11, art. 25, art. 28 i art. 29 oraz art. 33–39 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.⁷⁾), z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.”.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1161, 1306 i 1924 oraz z 2015 r. poz. 4 i 238.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357 i 860.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654.

Art. 7. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 130 w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) komitetu wyborczego partii politycznej albo organizacji ponosi partia polityczna albo organizacja, która utworzyła komitet wyborczy;”;

2) w art. 402 w § 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uwierzytelniony odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo zaświadczenie o wpisie stowarzyszenia zwykłego do ewidencji, o której mowa w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.⁹⁾);”.

Art. 8. W terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stowarzyszenia działające na podstawie przepisów dotychczasowych dostosują swoje statuty do wymagań ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. 1. Do postępowań w sprawach o wpis stowarzyszenia lub terenowej jednostki organizacyjnej posiadającej osobowość prawną do Krajowego Rejestru Sądowego, wszczętych i niezakończonych prawomocnie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do postępowań wszczętych na podstawie art. 29 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, i niezakończonych prawomocnie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 10. 1. W terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stowarzyszenia zwykle działające na podstawie przepisów dotychczasowych są obowiązane dokonać wpisu do ewidencji, o której mowa w art. 40 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1. Brak wpisu skutkuje rozwiązaniem stowarzyszenia zwykłego z mocy prawa.

Postulujemy wykreślenie treści art. 10.

Stowarzyszenia zwykle, które powstały zgodnie z prawem i od wielu lat już działają, mają prawo działać dalej na dotychczasowych zasadach.

Proponowana w projekcie treść przepisu, w wyniku którego będą one rozwiązane z mocy prawa, stanowi nieuzasadnione i nieuzasadnione ograniczenie zagwarantowanej w Konstytucji RP wolności tworzenia i działania stowarzyszeń zwykłych.

2. Do dnia dokonania wpisu do ewidencji, o którym mowa w ust. 1, stowarzyszenia zwykle działają na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 11. Do dnia dokonania wpisu stowarzyszenia zwykłego do ewidencji, o której mowa w art. 40 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, do stowarzyszeń zwykłych, które nie dokonały wpisu do ewidencji stosuje się przepisy art. 130 § 3 pkt 1 oraz art. 402 § 3 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 7 w brzmieniu dotychczasowym.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016, Nr 217, i poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951, 1529 oraz z 2014 r. poz. 179, 180 i 1072.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 22, art. 3, art. 4 pkt 3 oraz art. 5 pkt 1, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.;
- 2) art. 4 pkt 1 i 2, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.